

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul de Hotărâre a Consiliului de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației privind stabilirea cuantumului plății de utilizare a spectrului de frecvențe radio

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului:

Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI)

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite:

Proiectul de Hotărâre a Consiliului de Administrație al ANRCETI privind stabilirea cuantumului plății de utilizare a spectrului de frecvențe radio a fost elaborat urmare modificărilor operate la Legea nr. 241/2007 prin Legea nr. 207/2023 pentru modificarea unor acte normative (fortificarea autorității de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice și sincronizarea termenului de valabilitate a licențelor de utilizare a frecvențelor radio), aprobării Hotărârii Guvernului nr. 1038 din 21.12.2023 cu privire la reorganizarea prin fuziune (absorbție) a Instituției Publice „Serviciul Național de Management al Frecvențelor Radio” (IP „SNMFR”) și la modificarea unor hotărâri ale Guvernului conform căreia IP „SNMFR” (persoană juridică absorbită) se reorganizează prin fuziune (absorbție) cu Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI), persoană juridică absorbantă.

Conform prevederilor actelor normative sus-numite, totalitatea drepturilor și obligațiilor persoanei juridice absorbite IP „SNMFR” trec, integral la persoana juridică absorbantă.

Modificărilor operate la Legea nr. 241/2007, prin Legea nr. 207/2023, au aliniat legislația națională cu legislația relevantă a UE, în special, la Codul european al comunicațiilor electronice (Directiva (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018), prin fortificarea autorității de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice.

Recitalul (54) din Codul european al comunicații electronice prevede că, Regimul taxelor administrative nu ar trebui să denatureze concurența sau să creeze obstacole în calea intrării pe piață. Un sistem de autorizare generală face imposibilă impunerea unor costuri și taxe administrative în sarcina întreprinderilor individuale, cu excepția acordării drepturilor de utilizare a resurselor de numerotație, a spectrului de frecvențe radio și a drepturilor de instalare a infrastructurii. Toate taxele administrative aplicabile ar trebui să fie conforme cu principiile care reglementează sistemul de autorizare generală.

De asemenea, recitalul (99) din Codul european al comunicații electronice prevede că, în cazul în care furnizarea de comunicații electronice se bazează pe resurse publice a căror utilizare este supusă autorizării specifice, statele membre ar trebui să poată acorda autorității competente pentru emiterea respectivei autorizări dreptul de a impune o taxă în scopul de a asigura utilizarea optimă a resurselor respective, în conformitate cu procedurile prevăzute în prezenta directivă.

Astfel, Codul european al comunicații electronice stipulează în art. 42 alin. (1) că Statele membre pot permite autorității competente să impună taxe pentru drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio sau pentru drepturile de a instala infrastructuri pe, deasupra sau sub proprietățile publice ori private care sunt utilizate pentru furnizarea de rețele sau servicii de comunicații electronice, precum și de facilități asociate care asigură utilizarea optimă a acestor resurse. Statele membre se asigură că astfel de taxe sunt justificate în mod obiectiv, sunt transparente, nediscriminatorii și proporționale în ceea ce privește scopul lor și iau în considerare obiectivele generale ale directivei.

Prin urmare, legislația UE apreciază plățile pentru dreptul de utilizare a resurselor limitate drept taxe administrative similare taxelor de reglementare impuse întreprinderilor care, în conformitate cu recitalul (53) din Codul european al comunicații electronice, trebuie să acopere costurile administrative efective aferente activităților autorităților naționale de reglementare suportate.

În prezent plățile de utilizare a spectrului de frecvențe radio sunt aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 951 din 22.12.2020 cu privire la aprobarea Metodologiei de calculare a tarifelor și a

Nomenclatorul serviciilor prestate de Instituția Publică „Serviciul Național de Management al Frecvențelor Radio” și a cuantumului tarifelor la acestea.

În conformitate cu art. 2 pct. 2) din Hotărârea Guvernului nr. 1038/2023, Hotărârea Guvernului nr. 951 din 22.12.2020 urmează a fi abrogată din data de 1 septembrie 2024.

Astfel, prin Legea nr. 207/2023 pentru modificarea unor acte normative a fost completat art.12 alin. (1) din Legea nr. 241/2007 cu o nouă sursă pentru formarea bugetului ANRCETI - plățile pentru utilizarea spectrului de frecvențe radio.

Ținând cont de cele menționate și în vederea acoperirii cheltuielilor curente, dar și investiționale ale ANRCETI, în temeiul art. 40 alin. (2) al Legii comunicațiilor electronice nr. 241/2007, cu modificările ulterioare, ANRCETI a elaborat proiectul de Hotărâre a Consiliului de Administrație al ANRCETI privind stabilirea cuantumului plății de utilizare a spectrului de frecvențe radio.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Nu este necesară. Proiectul de Hotărâre a Consiliului de Administrație al ANRCETI privind stabilirea cuantumului plății de utilizare a spectrului de frecvențe radio este elaborat în temeiul Legii nr. 241/2007, care transpune prevederi ale legislației europene în acest sens.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Ținând cont de prevederile art. 12 alin. (5) din Legea nr. 241/2007, proiectul de Hotărâre a Consiliului de Administrație al ANRCETI privind stabilirea cuantumului plății de utilizare a spectrului de frecvențe radio prevede achitarea plăților pentru utilizarea spectrului de frecvențe radio, astfel:

a) plățile din Tabelul 1, care urmează a fi achitate de către furnizorii de rețele și/sau servicii de comunicații electronice, se stabilesc lunar, pentru fiecare lună completă și incompletă de utilizare a resurselor de spectru și se transferă în contul curent al ANRCETI în regim trimestrial, până la data de 15 a lunii imediat următoare trimestrului de gestiune, în baza conturilor de plată, expediate de ANRCETI, până la data de 30 a ultimei luni a fiecărui trimestru de gestiune.

Efectuarea plăților de către furnizorii de comunicații rețele și/sau servicii de comunicații electronice în regim *post-factum* și trimestrial oferă o serie de avantaje, comparativ cu situația actuală când plata se efectuează anual și în avans:

- **Gestionarea mai bună a fluxului de numerar:** plățile trimestriale *post-factum* permit furnizorilor să gestioneze mai bine fluxul lor de numerar, împărțind plățile pe parcursul anului în loc să facă o plată mare în avans;

- **Bugetare precisă:** cu plăți trimestriale *post-factum*, întreprinderile pot face o bugetare mai precisă pentru cheltuielile lor, deoarece au o imagine mai clară a utilizării și costurilor reale;

- **Flexibilitate:** plățile trimestriale oferă mai multă flexibilitate pentru întreprinderi, deoarece acestea pot ajusta sumele plătite în funcție de utilizarea și situația financiară reală;

- **Reducerea tensiunii financiare:** efectuarea de plăți mai mici și mai frecvente poate reduce tensiunea financiară asupra întreprinderilor în comparație cu o singură plată mare făcută în avans;

- **Aliniere plăților cu veniturile:** plățile trimestriale *post-factum* aliniază obligațiile de plată cu generarea de venituri, permițând întreprinderilor să potrivească mai bine cheltuielile cu veniturile lor;

b) plățile din Tabelul 1, care urmează a fi achitate de către utilizatorii de spectru de frecvențe radio care nu au calitatea de furnizor de rețele și/sau servicii de comunicații electronice, se stabilesc lunar, pentru fiecare lună completă și incompletă de utilizare a resurselor de spectru și se transferă în contul curent al ANRCETI în regim trimestrial, până la data de 15 a primei luni din trimestrul de gestiune. Pentru plățile respective, ANRCETI va expedia conturi de plată până la data de 1 a primei luni din trimestrul de gestiune.

Pentru o perioadă de tranziție de până la data de 31 decembrie 2024, plățile de la punctele 10-66 din Tabelul 1, se transferă lunar în contul curent al ANRCETI, conform conturilor de plată expediate de aceasta.

Luând în considerare că pentru utilizarea spectrului de frecvențe prevăzute la punctele 1-9 din

Tabelul 1, pentru anul 2024 au fost deja eliberate conturi pentru achitare în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 951/2020, plățile pentru utilizarea spectrului de frecvențe radio respectiv vor fi aplicate începând cu anul 2025.

c) plățile pentru utilizarea spectrului de frecvențe radio prevăzute în Tabelul 2 din Anexa la proiectul de hotărâre se transferă pentru întreaga perioadă de valabilitate a actului permisiv până la data eliberării acestuia. Pentru plățile respective ANRCETI va elibera conturi de plată la data depunerii cererii pentru eliberarea actului permisiv.

d) plățile pentru utilizarea spectrului de frecvențe radio prevăzute în Tabelul 3 din Anexa la proiectul de hotărâre se transferă în decursul a 30 de zile de la alocarea frecvențelor și în continuare până la 30 ianuarie a fiecărui an. Pentru plățile anuale, ANRCETI va expedia conturi de plată până la data de 15 ianuarie a fiecărui an.

Excluderea taxelor de măsurare și avizare a frecvențelor radio, prevăzute de Hotărârea Guvernului nr. 951/2020, va ameliora povara financiară de achitare integrală în avans a taxelor respective și va permite utilizatorilor de spectru de frecvențe radio gestionarea mai eficientă a fluxurilor financiare.

De asemenea, stabilirea unei date fixe pentru cursul de schimb valutar pentru efectuarea plăților stabilite în euro (cursul Băncii Naționale a Moldovei din prima zi lucrătoare a lunii octombrie din anul precedent), ceea ce va oferi utilizatorilor de spectru următoarele avantaje:

- **Predictibilitate:** prin stabilirea unei date exacte pentru cursul valutar, companiile pot anticipa mai bine costurile și veniturile lor într-o anumită perioadă de timp, ceea ce poate facilita planificarea și luarea deciziilor financiare;

- **Reducerea riscului de schimb valutar:** Stabilirea unui curs valutar fix reduce riscul asociat fluctuațiilor valutare, ceea ce este benefic în special pentru companiile implicate în tranzacții internaționale sau care au expunere la mai multe valute;

- **Simplificarea operațiunilor:** O dată concretă pentru cursul valutar poate simplifica procesele operaționale și administrative ale unei companii, eliminând necesitatea monitorizării și ajustării constante a prețurilor și a costurilor în funcție de schimbările în cursul valutar;

- **Facilitarea planificării bugetare:** Companiile pot planifica mai bine bugetele lor și pot estima mai precis costurile și veniturile viitoare atunci când au un curs valutar stabil și predefinit pe care se pot baza.

5. Fundamentarea economico-financiară

Plățile au fost stabilite conform principiilor expuse în Codul european al comunicațiilor electronice și Legii comunicațiilor electronice astfel în cât să asigure un grad suficient de independență financiară a ANRCETI, acoperind cheltuielile necesare pentru asigurarea atribuțiilor suplimentare impuse Agenției prin Legea nr.207 din 20.07.2023, în condițiile în care, comparativ cu I.P „Serviciul de Management al Spectrului de Frecvențe”, care anterior exercita aceste atribuții, ANRCETI este limitată în sursele de finanțare a activității sale.

Astfel, plățile noi, acoperă în exclusivitate activitățile ce țin de:

- asigurarea gestionării tehnice a spectrului de frecvențe radio cu utilizare neguvernamentală;
- ținerea evidenței stațiilor de radiocomunicații, a canalelor și frecvențelor radio;
- asigurarea utilizării eficiente a spectrului de frecvențe radio;
- planificarea, selectarea, calcularea și coordonarea canalelor și/sau frecvențelor radio în conformitate cu Tabelul național de atribuire a benzilor de frecvențe;
- asigurarea compatibilității electromagnetice a stațiilor de radiocomunicații;
- asigurarea măsurării parametrilor tehnici de emisie ai stațiilor de radiocomunicații în conformitate cu Regulamentul cu privire la modul de monitorizare a frecvențelor radio și evaluare a parametrilor tehnici de emisie ai stațiilor de radiocomunicații de utilizare neguvernamentală;
- asigurarea măsurării și evaluării acoperirii teritoriale și a acoperirii drumurilor publice naționale cu rețele și stații de radiocomunicații;

- asigurarea măsurării și evaluării parametrilor de calitate a serviciilor de comunicații electronice furnizate prin intermediul rețelelor și stațiilor de radiocomunicații;
- monitorizarea calității serviciilor de comunicații electronice furnizate prin intermediul rețelelor și stațiilor de radiocomunicații;
- administrarea „Registrului de stat al frecvențelor și stațiilor de radiocomunicații”; ;
- efectuarea încercări tehnice ale echipamentelor la compatibilitatea electromagnetică, la securitate și la conformitatea cu cerințele privind utilizarea eficientă a spectrului de frecvențe radio, precum și încercări de evaluare a corespunderii cerințelor tehnice de limitare a expunerii populației la efectele câmpurilor electromagnetice;
- ș.a..

Este de menționat că, activitățile ANRCETI în domeniile de reglementare, control și gestionare a resurselor de numerotare sunt în continuare acoperite de următoarele surse de venit:

- plățile de reglementare și monitorizare;
- plățile pentru utilizarea resurselor de numerotare atribuite.

Astfel, aprobarea plăților de utilizare a spectrului de frecvențe radio este justificată din perspectiva asigurării cheltuielilor bugetare ale Agenției de reglementare reieșind din necesitatea asigurării sustenabilității financiare. Agenția de reglementare are nevoie de resurse financiare adecvate pentru a-și îndeplini mandatul și pentru a-și desfășura activitățile de reglementare și supraveghere în mod eficient astfel încât să-și îndeplinească responsabilitățile într-un mod adecvat și în conformitate cu standardele internaționale.

Totodată, aprobarea plăților de utilizare a spectrului de frecvențe radio urmează să acopere costurile operaționale ale Agenției asociate cu administrarea și gestionarea spectrului. Aceste costuri includ cheltuielile pentru monitorizarea și supravegherea utilizării spectrului, pentru actele permise, pentru elaborarea, aplicarea reglementărilor în vigoare și exercitarea altor atribuții pertinente utilizării neguvernamentale a spectrului. Plățile pentru utilizarea spectrului de frecvențe trebuie să asigure acoperirea integrală a acestor costuri operaționale.

La fel, plățile pentru utilizarea spectrului de frecvențe trebuie să acopere investițiile în capacitatea tehnică și expertiză a Agenției. Acest lucru include recrutarea și formarea de personal specializat, investiții în tehnologie și infrastructură, mai ales în lumina intenției de lansare a tehnologiei 5G, precum și participarea la programe de dezvoltare profesională și colaborare internațională (cotizații de aderare la autorități internaționale de specialitate). O Agenție bine pregătită și dotată va asigura o reglementare eficientă și adecvată, care să promoveze concurența și inovarea în sectorul comunicațiilor electronice, inclusiv pentru asigurarea implementării politicilor publice din domeniu. Agenția de reglementare joacă un rol crucial în implementarea politicilor publice în domeniul comunicațiilor electronice, care pot include obiective legate de acoperirea și accesibilitatea serviciilor de comunicații, protecția consumatorilor, promovarea concurenței și stimularea inovării. Pentru a putea realiza aceste obiective, Agenția are nevoie de resurse financiare adecvate, iar aprobarea plăților pentru utilizarea spectrului de frecvențe reprezintă un mijloc de a asigura disponibilitatea acestor resurse.

Atribuțiile suplimentare conferite ANRCETI, presupun implicarea personalului tehnic înalt calificat, dar și a echipamentelor de ultima generație.

Urmare a analizei realizate de Agenție, pentru asigurarea activității instituției cu capital uman competent, ce ar fortifica capacitățile acesteia, și ar permite creșterea gradului de absorbție a noilor tehnologii și tendințe de pe piața globală, salariații implicați în acest domeniu urmează a fi asigurați cu un salariu peste media din Republica Moldova, din domeniul „Informații și comunicații”, care la moment, conform datelor Biroului Național de Statistică constituie circa 31 367 lei. Însă, chiar și acest nivel de salarizare reprezintă doar 70% din veniturile minime ale angajaților din sector din țările Uniunii Europene, astfel persistând și în continuare riscul major de migrare a acestor specialiști către angajatorii din afara Republicii Moldova.

În partea ce ține de investiții în noile echipamente și softuri, pentru următorii ani, inclusiv în contextul implementării de către furnizorii de comunicații electronice mobile a tehnologiei 5G, sunt planificate investiții de circa 40 mln. Lei, ce vor permite în continuare asigurarea unui nivel sporit de gestionare și monitorizare a spectrului de frecvențe radio și a activităților conexe.

Cuantumul noilor plăți sunt stabilite pe principii transparente, proporționale și nediscriminării în dependență de scopul utilizării frecvenței, precum și de valoarea economică, criteriile fizice ale benzii de frecvențe, de nivelul armonizării la nivel internațional și european a acestora.

Este de menționat faptul că, la baza stabilirii plăților pentru utilizarea spectrului de frecvențe radio au stat valorile tarifelor pentru serviciile prestate anterior de către IP „Serviciul de Management al Spectrului de Frecvențe”, stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. 951/2020, iar metodologia de stabilire a acestora a fost pe larg consultată cu piața. Astfel, cuantumul plăților propuse spre aprobare reprezintă o valoare ajustată a acelor tarife, care au fost adaptate la situația economică actuală. Menționăm că, tarifele formatoare a bugetului I.P. „Serviciul de Management al Spectrului de Frecvențe” nu au fost modificate din anul 2018, în timp ce până la momentul de față a crescut considerabil inflația, costul de retribuire a muncii, prețurile la resursele energetice, servicii etc. (factori obiectivi de revizuire a tarifelor).

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul Hotărârii este elaborat în temeiul și în conformitate cu cerințele legislației naționale și europene și nu vine în contradicție cu legislația națională și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Proiectul Hotărârii se încorporează perfect în sistemul actelor normative în vigoare, cu care se află în conexiune, și nu necesită modificarea și completarea cadrului normativ existent sau elaborarea suplimentară a altor acte normative sau reglementări pentru implementarea acestuia.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul Hotărârii Consiliului de Administrație al ANRCETI se expune spre consultare publică pe pagina web oficială a ANRCETI www.anrceti.md, compartimentul <https://www.anrceti.md/news> și la compartimentul ”Transparența decizională”: <https://www.anrceti.md/>, de la data de 08.05.2024 până la data de 30.05.2024.

În perioada consultării publice a proiectului hotărârii Consiliului de Administrație al ANRCETI au parvenit propuneri și recomandări de la: S.A.”Orange Moldova”, S.A.”Moldcell”, IP Compania ”Teleradio-Moldova” și Î.S.”Radiocomunicații”. Poziția ANRCETI este expusă în Sinteza recomandărilor la proiect.

8. Consultările expertizei de compatibilitate

Nu este necesitate.

9. Constatările expertizei anticorupție

Vor fi incluse ulterior, în caz că vor fi realizate.

10. Constatările expertizei juridice

Vor fi incluse ulterior, în caz că vor fi realizate.

11. Constatările altor expertize

Vor fi incluse ulterior, în caz că vor fi realizate.